

UDVARHELYI HIRADÓ

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 forint.
Egy szám ára 8 kr. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 3 frt. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap.

Felelős szerkesztő: **Cs. Szabó Kálmán.**

Szerkesztő
és laptulajdonos: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. A bélyeg díj
külön minden beiktatásnál 30 kr. Nyílttér sora 10 kr.
A hirdetés és nyílttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

A hazai gyógyfürdők.

(—r.) A fürdők használata a legrégibb időkre vezethető vissza. Az ó-korban a legtöbb vallásalapító a fürdést a vallás gyakorlatába vette föl; így jöttek a fürdők használatba az indusoknál, egyiptomiaknál, persáknál, izraelitáknál stb. s a legtöbb keleti népnél még ma is nagy használatnak örvend.

Az ősmagyarok, daczára a keleti jellegnek, nem igen voltak a fürdés barátjai. Régi feljegyzések mutatják, hogy bár ismerték egyes források sajátosságát, de fürdésre azokat nem használták. A XV—XVI. században találunk már egy néhány fürdőre, melyet gyógyulás, üdülés szempontjából kerestek fel az előkelőbb főurak, történelmünk nagy alakjai.

A gyógyfürdők ma már minden országban a közkérdések egyik igen fontos részét teszik ki. Szoros kapcsolatban állanak a gyógyfürdők egyrésről az illető ország közegészségi érdekeivel, de másrésről azok intézéséhez igen nevezetes közgazdasági érdekek is fűződnek és így két olyan közérdekkel állanak a gyógyfürdők összefüggésben, a mely érdeklet minden civilizált államnak méltányolni kell; — ez összefüggésnél fogva a gyógyfürdőket nem lehet csak egyszerűen magánvállalatnak tekinteni, hanem elismerni, hogy a gyógyfürdők fejlődése, mentől magasabb színvonalu felvirágzása, nem csupán az illető fürdőtulajdonosok magánügye, hanem az egyszersmind az országnak egyik nevezetes közérdeke.

Igy áll ez a kérdés általában mindazon országokban, a hol gyógyfürdők vannak, de ta-

lán sehol sem fontosabb e kérdés, mint nálunk Magyarországon, s speciel itt Erdélyben, a hol látjuk, hogy a sok apró fürdő mellett több olyan fürdő is van, melyek vizének igen kiváló természeti tulajdonsága is van, az intézet is már szépen kifejlődött, felszerelése, berendezése, vezetése, ha nem is még egészen — de fejlődött, és azért mégis stagnál vagy csak nagyon lassan tud előrehaladni.

Vannak olyan elsőrangú gyógyfürdőink, melyeknek forrásvize, a gyógyhatást illetőleg, csaknem unikum, mert hozzá hasonló, vagy vegyi összetételű forrásvizet alig ismerünk. Azt lehetne remélni, hogy az ilyen ritka természeti tulajdonságokkal bíró gyógyfürdőt a külföldről jövő betegek is nagy számmal keresik fel és e helyett azt tapasztaljuk, hogy még az idevaló betegeknek is igen nagy része a külföldi gyógyfürdőket használja. Így azután a hazai gyógyfürdők nemzetgazdasági értéke nemcsak kihasználatlanul marad, de a gyógyfürdők használatának egy nagy, és azt lehet mondani az értékeesebb része, az országra nézve nemzetgazdasági veszteség.

Ez idők szerint nincs is a magyarországi kiválóbb gyógyfürdők megfelelő virágzásának nagyobb akadálya, mint az, hogy a magyarországi betegek zöme, és a mi a fő, a vagyonszámba részes, nem a magyarországi gyógyfürdőket használja, hanem a külföldiekre utazik és tömegesen látogatja azokat a gyógyfürdőket is, melyeknél sokkal hatásosabb, gyógytani szempontból sokkal értékeesebb gyógyfürdőket itthon is találhatna.

Midőn hét év előtt megalakult a magyar-

országi balneológiai-egyesület, ez intézménytől mindenki azt várta, hogy nevezetes eredményeket fog kiküzdni és elérni. Az egyesület ügyeit mind a közélet kiváló alakjai intézik és mégis az egyesület működése óta eltelt hét év alatt a magyarországi gyógyfürdők helyzete nem javult nagyobb arányokban, mint a hogy a természetes fejlődés útján ekkora időközben általában is javulnia kellett.

Ha azt akarjuk, hogy úgy a hazai, valamint a külföldi orvosok és közönség figyelme a magyarországi gyógyfürdők felé irányuljon, akkor részletesen ismertetni kell nagy, illusztrált művekben a magyarországi összes jobb gyógyfürdőket, hogy első sorban jó magunk ismerjük meg azok gyógy- és nagy horderejét.

Belföld.

Egy millió forint népoktatási czélokra. Népoktatási czélu beruházásokra a kormány már a közelebbi időben jelentékeny összeget szándékozik fordítani. E tárgyban — a mint hire jár — már az őszi ülésszak folyamán törvényjavaslat kerül a képviselőház asztalára, a melynek rendelkezései szerint egy millió forint bocsáttatnék népiskolai építkezési és egyéb beruházási czélokra a közoktatási kormány rendelkezése alá. Egyike lesz ez a hitel azoknak a kevés számú új kiadásoknak, a melyek előreláthatólag valamennyi párt hozzájárulását és helyeslését meg fogják nyerni.

Az önálló gazdasági rendezkedés. Említettük már, hogy a kereskedelemügyi miniszter leiratot intézett az ország kereskedelmi és iparkamaráihoz, a melyben felhívta őket, hogy tekintettel arra, mikép a kiegyezés megkötése Ausztriával bizonytalanná vált és esetleg az önálló gazdasági rendezkedésről kell gondoskodni, ebben a tárgyban terjesszék elő

Négy levél.

Irtta: **Benedek Elek.**

IV-ik levél.

Édes mamám!

Egy hete már, hogy kifejtettem ölelő karodból, egy hete, hogy asszony vagyok én is, a legboldogabb asszony a világon, Felesége Bándi Miklósnak, a szegény jobbágy fiának... Álom ez, vagy valóság? Egy-egy pillanatban azt hiszem, hogy álom s ijedten rezzenek föl: hátha álom, szeszélyes álom... Nem ugy gondolom, édes mamám, hogy én, a cs. és kir. kamarás leánya, hogyan lehetek egy szegény paraszt ember fiának a felesége. Nem ez az, mit ma sem sem akarok elhinni. Ellenkezőleg: néha egy különös gondolat száll meg... Vajjon nem egy szép mese volt-e mindaz, a mit Miklós irt vala az ő szüleinek szegénységéről, gyermek- és ifjúkorának szenvedéseiről, hogy jobban megejtse szívemet... Mert tud meg mamám, most az tenne boldogtalanná, ha Miklósom nem az volna, a ki: egy öreg, kérges tenyerű szegény embernek a fia...

Nem, nem, mindaz, a mit Miklós megirt nekem: nemes szívének vallomása első szótól az utolsóig — igaz, édes valóság. Édes valóság, mondom én, mert így szeretem én Miklóst. Képviselősege, egyetemi tanársága, a nagyvilági életben való csodálatos otthonossága — mind mellékes előttem. Én az igazi férfit imádom benne, a ki nem vezetett előttem, míg élete nyitott könyvként nem állott előttem; és imádom benne a gyermeket, a ki előkelő

állásában, hiu fényesség, ragyogás közepett sem fedkezett meg agg szüleiéről, ezekről az egyszerű, szegény emberekről. Ezekről az áldott jó öregekről, a kiket — ó ne vedd zokon, édes mamám s te se, drága apuska, — „szint-édes-szinte“ (ezt a kifejezést itt tanultam) úgy szeretek, mint titeket!

Jaj mamám, de kedves szép öreg emberek a Miklós szülei! Azt én le sem tudom írni. Az öreg Bándi, a ki fiatal korában még valamivel magasabb lehetett Miklósnál, olyan szép öreg ember, a milyen még csak az én Miklósomból lesz... Az arca ennek a hetven esztendőes öreg embernek piros, mint a rózsza. De nem az egész arca, csak egy piczi helyen, mintha egy piczi rózsza oda festődött volna. Nekem ez feltűnt. Azt mondja az öreg ember: ez családi szín... Hát a Miklós arca miért nem ilyen rózsás? — kérdezém. — Ó, az más, menyemasszony. Az ő arca ilyen volt, a míg el nem került közülünk. — A pesti levegő, menyemasszony, az törölte le a rózsát, — magyarázza az öreg asszony.

Az öreg asszony! Ó róla még nem is irtam. Azaz, hogy az öreg emberről sem irtam. Nem is tudom, hogy melyikkel kezdjem. Ez az asszony csupa szív és ész, édes mamám. Csodálatos egy ilyen egyszerű asszonyban. Én ezt álmodni sem mertem volna. Ó, sohasem feledem a pillanatot, mikor megérkezénk. Persze, hogy úgy volt, a mint az öreg irta esküvőnk előtt. A falu kapujánál, mely fel volt virágozva, kendőzve, muzsikaszóval várt az egész falu népe. A tisztelendő ur szép beszéddel fogadott.

Miklós hebegett valamit, a könyek elfojtották a szavát. Az én szemem is könybe lábbadt. Nem

láttam, csak éreztem, hogy asszonyok, leányok odaszaladtak hozzám s csókolták a kezemet, a ruhámat. Pedig én semmi jót nem tettem ezekkel a szegény népekkel. Hallottam, a mint mondtak: az öregek otthon várnak. Az udvaron...

Ott voltak, ott. Ugy, a mint elképzettem. A galambduczos kapu kitárva. Ott állott levett kalappal, könybe lábbadt szemekkel egy öreg ember, ünneplő ruhában. Mellette egy jószágos arcú öreg asszony. Nem tudom, hogyan szállottam le a kocsiról. Az öreg Bándi vett-e le, vagy Miklós. Csak azt tudom, hogy hosszú ideig pihent a fejem annak az öreg asszonynak a mellén, a kinek nem volt több szava: édes gyermekem! A többi belefult omló könnyeibe. Mikor kifejtettem az édes ölelésből, az öreg ember, kinek szemében még csillogtak a könnyek, szeliden megfogta a kezemet a jobb kezével, balkezét gyöngéden a vállamra tette s csak annyit mondott, miközben erősen rám szegeződött a tekintete: Most már hiszem, hogy igaz szeretetből lett a Miklós felesége! Azután nem is tudom, hogy is volt. Mi fogtuk-e közre az öregeket, az öregek-e minket: beléptünk a pitvarba (itt eresznek hívják), onnet jobbra a mi szobánkba... Abba a kis szobába, mely igazán olyan, a milyennek Miklós leirta. Abba a kis szobába, mely évek óta zárva volt idegenek előtt. A hová mindennap becsoszogott az öreg asszony, rendezgette, csinosítgatta, hogy ha majd megjön Miklós „az aranyhaju“ feleségével, a királyné se átaljon belépní...

Mamám, édes mamám, mily kedves, meleg fészek ez a kis szoba! Fehérre meszelt falán itt egy

véleményes jelentésüket. A kereskedelmi kamarák, amint értesülünk, e leirat következtében a maguk körében már megindították az eljárást és a kereskedelem és ipar főbb képviselőit felhívták, hogy ki-ki saját üzemére vonatkozólag közölje a kamarával miféle vámtételeket és minő vámvédelmi intézkedéseket tart szükségesnek. Ezen adatok alapján fogják aztán a kamarák a kormányhoz intézendő jelentésüket megszerkeszteni.

Színház.

Szombalon, 28-án, *Rápolthy Katinka*, a tehetséges drámai művész nő jutalomjátékául a *Kaméliás hölgyet* adták elő. Szombat is volt, jutalomjáték is volt s a ház még félig sem telt meg. Valóban bocszoták, hogy közönségünk ilyen nagy részvétlenséget tanúsít e jól szervezett társulattal szemben, s annak ép első művésznőjével kellett megtörténnie, hogy félig telt ház előtt voltak kénytelenek a darabot igen jó, összevágó előadásban színe hozni. *Rápolthy Katinka* Gauthier Margit szerepében egészen meghódította magának a közönséget, mindvégig lebilincselve tartotta annak figyelmét. Már pusztá megjelenése, egész lényé olyan, mint a napsugár — életet; olyan tisztelet parancsoló, s megjelenésére a közönség frenetikus tapsba tört ki. Az első felvonásban igazán szép és csábító kameliás hölgy volt, a harmadik felvonásban megható vonásokkal ecsetelte a meggyötört, boldogtalan nő szenvedéseit, végül az 5-ik felvonás haldoklási jelenetében mély hatást keltett megrendítő, realizstikus játékával. A közönség őszinte lelkesedéssel fogadta a bajos művésznő jeles alakítását s Armáddal való hosszas jelenet után nyílt színen is hosszasan megtapsolta és minden fölvonás után többször kibívtá Nagy tehetségét még most is folyton fejleszti, és látszik, hogy szerepét gondos tanulmány tárgyává tette s azt talán szükségtelesen felelmitenünk is, hogy a sugót szükséges rosznak tekintí és semmi körülmények között sem támaszkodik reá. Ez este is valóban annyira lekötötte a közönség érdeklődését, hogy mindenki lélekzetét visszafojtvá, könnyekkel szemében leste a szegény asszony tragoediajának fejlődését. A többi szereplő is derékasan kitett magáért, *Tóth Elek* csinos megjelenésű, kedves szavú Armand volt, a ki szerejének drámai részt igen ügyesen látta el; így kisebb szerepökben *Breznay, Szalhmáry, Bagi, Győre* mind igen jól megállták helyöket s ügyes játékukkal minden dicséretre rászolgáltak.

Vasárnap, 29-én, a Gyimesi vadvirág versenytársa, a Bokor József 3 felvonásos népszínműve, *Mária bátyja* gondos kivitelben, ügyes tanulmányozással ment. Erthetetlen volt a fővárosi közönség ama bírálata, a mikor az 1000 fít pályadijja e darab elől a Gyimesi vadvirágnak ítélte oda, melyet bizonyára csak az okozhatott, hogy amaz telve látványosságokkal, népéleti szokásokkal, melyet a szerző igen ügyesen tudott ott kihasználni. A darab meséjét mindannyian ismerjük már, s a szereplők úgy általában mint egyenként igen ügyesek voltak. *Szállmáry* Gyuri szerepében igen jó volt. Látszott rajta a gondos tanulmányozás, s hogy tehetséges színész — tagadhatatlan; csak kár, hogy annyira imitálja Kovács Gyulát úgy hanghordozásban, mint minden egyes mozdulatában, mely nem mindenkinek áll jól. Igen kedves volt *Pogány* Janka a *Zsuzsika* szerepében. Ez a rokonszenves művészűő, aki egy pár évvel ezelőtt olyan kiváló sikerrel szerepelt nálunk, azóta pedig bizonyára diadalokat és babért aratott mindenfelé — hogy ismét beköszöntött hozzánk, ugyanolyan szívélves, lelkesült fogadtatásra talál, mint négy évvel ezelőtt. Ez este is teljesen osz-

talánnál magáéva tette a közönség érdeklődését s énekszámaikat többször kellett hatalmas taps felhangzásáért megismételnie. *Lévy* Margit pedig olyan aranyos, ennévaló kis naiv Erzsik volt, olyan kedvesen obogott, hogy egész észrevétlenül belepota magát a közönség szívébe. *Markovits* Margit a Mária szerepét nagy ügyességgel krealta, s nem fog haragudni a művészön azon indiszkrétcióért, ha megkérdezzük, hogy miért nem igyekszik náthájától valamiképpen megszabadulni? *Batlényi* mint mindig, úgy most is a Pista szerepében igen diszkrétén játszott. *Breznay* érélyes apa, *Borbély* kedélyes Miska, *Tóth* rokonszenves Ferkó volt. Az előadást elég nagyszamu közönség nézte végig s minden egyes főbb szereplőnek bőven jutott az elismerésből.

Hétfőn, 30-án, igen élvezetes estét szereztek városunk színházlátogató közönségének a Rátkay Fehő Klári népszínművének felelevenítésével. A szereplők közül Pogány Janka, Léva M., Breznay, Tóth, Vihary, Borbély, Bethleni, Markovits M., Nagy M., Szalmáry, Keresztessy A. mind igen, ügyesen megálltak helyöket s a közönség egész este alig győzött tapsolni ügyes játékukért. Igen élénk molnár inas volt Réthy, ki virgoney mozdulataival gyakran derűtséget okozott az ünnepi közönség sorai között, mely a szinkórt kellően betöltötte. Bethleni Huzd rá czigánya élénk tetszést szült s azzal s játékával teljes elismerést vívott ki magának.

Kedden, 31-én, két francia író kitünő, szelleműs játékát. *Csalj meg, édes-t* adtak Fáy kitünő fordításában. A pár nappal megelőzőleg kiosztogatott reklámczédulák megtették hatásukat, no meg az is, hogy hire terjedt a darab finom pikántériáinak. A ház megtelt, jövedv, elevenség uralkodott úgy a nézőtérén, mint a színpadon s bebizonyult az, hogy közönségünkre nem téveszti el hatását a reklám, szimpátiroz az udaságokkal. A darabot a millénárís évben adta először a Vígyszínház, melynek azóta' állandó műsordarabja. Van benne élet, tűz, no meg nagyotoku pikantéria, mely bizonyára nagyban hozzájárul a darab sikeréhez. Van benne — s ez tagadhatatlan — olyan részlet is, mely bizony a bon-tou rovására megy, de ki törődik már ma e tin de siecle világban az ilyen kicsinységekkel — mikor olyan jól, de olyan jól lehet azon mulatni. Mert az embernek nem kell föltétlen prüdnek lennie, hogy a *Csalj meg, édes* hangján megütözzék. Férfiak egymás között nem túlságosan keresik a kifejezéseket, de így még ők sem beszélnek egymással. A mit Bernadou doktor (*Tóth*) vastag kifejezésekben produkál, az nem kaviár, az közönségesebb valami. S a mit Bisson ur ebben a darabban megpróbál, az sem pikantéria, az disznóság. Mert a pikantéria asszony körül fordul meg, s a mi asszony dolog, abban van mindig valami báj és ingerel. Mert az már mégis valami, a midőn Mombizot (*Bagi*) urat felpiperézve és pénzzel fölfegyverkezve elküldik Armandine kisasszonyhoz, hogy ő is — csiklandós helyzetbe keveredjék az még valamiből, hogy Armandine kisasszony kénytelen a pénzt visszaküldeni, mert Mombizot ur tiszta maradt. Ez a Florestine (*Rápolthy* Katinka) asszony különben, a ki félre ismeri az urat s ezért majdnem megcsalta, s azután pedig, hogy a megbillent egyensúlyt helyreállítsa, az urát is rá akarja venni, hogy csalja meg viszont: igen bájos teremtettség. *Rápolthy* Katinka ez este megint az ő paratlan finom művészetével, kedves játékaival gyönyörködtette a közönséget, mint a nézőtér minden zugát betöltötte s ugyancsak nehezen bucsuzott el a kedves művésznőtől, mivel — mint halljuk — e darabban lépett itt föl e szezonban utoljára. Pusztá megjelenését nyílt színen megáptasolták, minden felvonás után többször hívták függöny elé. Jó partnere volt *Bagi* az ügyvéd szerepében. Ismételen jónak bizonyult *Száhmáry* az íródatezető, *Tóth* Elek az orvos szerepében. *Györe* a kapitány, kivel a vastag tréfa megessett) és *Markovits* M. (Antoinette) szerepök teljes tudatát.

ban voltak Végtelen kedves volt *Lévay* Margit a Melosie szerepében egyszerű, naiv játékaival.

Szerdán, jun. 1-én, Reimand Tékozló-ja ment Szalhmáry Lajos jutalomjátékául. A nagy szinlapok sem tették meg kellően a hatást, nem csábítottak elég közönséget a színkörbe, s így bizony megesett, hogy e jutalomjátékot is botránysosan gyérszamu közönség nézte végig. A szereplők igyekeztek feladatukat kellőképp interpretálni, a mi a nagyobb résznek sikerült is. Szalhmáry a gazdag könnyelmű ifju szerepét mindvégig ügyesen kreatla, s a főérdem természetesen őt illeti meg. A többiek: Pogány J., Bethleny, Tóth, Breznay, Bagi, Léway M., Györe, Markovits M., Borbély mind igen ügyesen oldották meg a rájuk bízott kisebb-nagyobb szerepüket. A darab közben előforduló hangverseny — a mely bizonyára szintén a nagyhatás kedvéért volt közbeszúrva — jól sikerültnek mondható s úgy Tibor Lorika, mint Bethleny tapsvihart arattak.

*Csütörtökön, jun. 2-án, Bőregér, Strausz, a walzerkirály operettére ment. A közönség — mely ugyancsak betöltötte a nézőteret — a kellően örvényre juttatott operettéért elég hálás és elismerő volt; egész este igazi gyönyörűséggel hallgatta a kitünő előadást és bőven juttatott a tapsból és elismerésből a szereplők mindegyikének. És méltán, mert ezek ugyancsak kiérdemltek a tetszésnyilvánítást. *Németh János* — kit, mellesleg megjegyezve, egyik tisztelője egy nagy virágbokréta-val lepott meg — fűrés és kedélyes Alföld volt (az édes szavakból) s a fűbemászó áriával viharos tetszést keltett. *Tibor Lórika* graciózus *Rosalinda* volt, s a bőregerek lakomáján kedvesen énekelt, bebizonyítani akarván a magyar nótá páratlanságát: „Daru madár”. . . . Olyan szépen szálltatta messzire, messzire, hogy a végén felhangzó tapsnak alig akart végeszakadni. *Pogány Janka* kellemes, rokonszenyes, tisztán csengő szoprán hangjával ragadta magával ez este is, mint minden megelőzőn, a közönséget, s ugyancsak kellemes szobaleány volt az Adele szerepében. *Lévy Margit* minivégig szeretetreméltó, előkelő, gavallér, a megtestesült könnyelműség volt s Orlovsky herceg szerepét már természetes énjével is kellemessé tudta tenni. *Borbély* kedélyes tőkepenész, *Breznay* jó humoru fogházigazgató, *Bethlenny* élénk doktor volt. A tánczosnőkről is csak jól mondtunk s ha jól emlékezünk, az a bizonyos Ali bég érdemli meg egyedül a megrovást, a ki nyolcz szóból álló szerepét is fuldokolva mondta el.*

Pénteken, jun 3-án. Az aggszűzek (Trilbyk) Feld Mátyás semmitmondó, üres 3 felvonású bohózata ment, melyet szerző George du Maurier Trilby-e nyomán írt meg, összevonva azt a fővárosból vett képpel – elég silányan. A szereplők, a mennyire tehetők, igyekeztek feladatuknak megfelelni. *Bagi* írtóztató fia-Svengali volt; annál kedvesebbek voltak a Lorisson nővérek: Lóna (*Pogány J.*), Bella (*Tibor L.*), Etel (*Lévay M.*), a kik a hét-köznapiságból, az unalmas szürkeségből kedvesen váltak ki s az egész darabnak megadták a formáját. *Borbély*, a pomádégááros, az imitált peleskei nótárius, kedélyeskedéseivel többször derült-séget keltett a közönség sorai között. *Nagy* Mari id. Trilby volt, s szerejét ügyesen interpretálta. A többiek *Bethlén*y, *Markovits*, *Szilágyi*, *Tóth* mind fényesen játszottak.

Szombaton, jun. 4-én Markovits Margit jutalmául, bérletben Az államtitkár ur-at adták. r.

Ujdonságok.

Eljegyzes. *Baranyai* Gyula m. kir. pü. számvizsgáló, a székelyudvarhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségnek főnöke, eljegyezte mult hó 29-én Gy.-Szt.-Miklóson *Szász* Ignác kir. jbbíró és neje *Orbán* Mária kedves leányát Etelkát.

kép, ott egy virág-, amott meg egy buzakalász-koszoru, aztán ismét egy kép. Ujságból kivágott képek, de mind híres emberek arczképei. Semmi fölösleges butor, de semmi sem is hiányzik. Van még díván is, az öreg asszony keze szötte-fonta csikos gyapju szövettel bevonva. Még az ágynak takaróját is mind az öreg asszony szötte. Hát a vánkos-végeken a himzés, a varrás! Megannyi művész-munka. S milyen tisztaság bent a szobában és kint az udvaron. S a virágos kertben! Két ablak nyílik erre s behajlik a szobába az égő vörös mályva. Egy ablak az udvarra nyílik s egy kicsike a veteményes kertbe. Ez a tyukleső ablak. Innén lesi anyámasszony, hogy a tyukok nem gyomlálnak-e az ő palántái közt. Képzeld csak mamám, tegnap a mint kinézek a tyuklesőn, bát egy öreg kotlós ott gyomlál a káposzta-palántákban. Eleget hessegettem: hess, hess, ne kapard ki az anyámasszony palántáját, de rám sem hederített. Nosza szaladtam ki, az ereszbén fölkaptam egy nyírág-seprőt, ki a kertbe. Persze, hogy a másik pillanatban tyukasszonyosság már túl volt árkon-bokron szörnű kotkodácsolással. Épp a hogy fordulok vissza, lép be anyámasszony. Összezsapta a kezét s áradozva mondta: ó édes arany száju csirkém!

Jött mindjárt az öreg Bándi is, a kit én apá-
uramnak szólitok. (Ugy-e kedves megszólítás?) Apám-
urammal Miklós.

Mondta apámuram enyelegve: no lám, adjuk is át a gazdaságot a fiataloknak, feleség. Ők éppen jól eligazgatnák. Mi összetennénk a kezünket s él-nénk a készből.

— Ó, mit beszél maga, pirongatja az öreg asszony.

— Hadd beszéljen, — biztatom én — nekem
olyan jól esik.

És apámuram csakugyan egész napon tréfál, adomázik. Itt a faluban vén huszár a neve. Így szölitja anyámasszony is. Mennyi sok érdekes dolgot mesél abból az időből, a mikor ő huszár volt! Mert az volt ő is, az apja is, a nagypapja is. A Miklós nagypapja „kint volt a francziára is“ Volt Párisban.

— Az ám csak a nagy város, — mondja a vén huszár az apja után. Falu ahoz képest. Bár megesméri, hogy azóta Pest is nagyot nevelkedhetett.

Anyámasszony folyton csitítja: Ó az Isten áldja meg, ne beszéljen annyi baszontalanságot. Hiszen azt a mesét már tizszer is elmondta a menyemasszonyuk!

S az öreg asszonynak igaza van. Apámuram mindennap elmeséli egy pár kedvencz dolgát, de én olyan áhitattal, olyan komolyan hallgatom. S roppant erősítő anyámasszonynyal szemben, hogy ezt még nem hallottam. Csak mondja apámuram, mondja!

S apámuram mondja és olyan hálás azért, hogy én hallgatom. A Miklós csak mosolyog, szorongatja a kezemet, hosszan néz a szemembe . . . ő is olyan hálás, hogy az öreg meséit hallgatom . . . És hidd el nekem, mamám, hogy igazán élvezet hallgatni az öreget. Sokat tapasztalt s a mit nem is hittem volna: sokat olvasott. Miklós mindig küldött neki könyvet, ujságot s apámurammal mindenről lehet beszélni — a színházon kívül. Azt mondja, a mit erről írnak az ujságok, azt nem érti . . .

Este, mikor magunkra maradunk, Miklós mindig vállatóra vesz: édesem, légy őszinte, — akarsz-e tovább menni? Melyik fürdőre vigyelek? Itt van közel — Tusnád, Borszék...

— Nem kívánczom sehová — tiltakozom én. Itt szeretnék maradni egész nyáron, itt, az öregeid között!

S ez nem affektálás, édes mamám, telihiheted nekem. Miért is kíváncsoznom én innét tovább? Akárhol járnánk, mindegy volna nekem, csak Miklós velem legyen. De örülnének-e bárhol is úgy nekem, mint a hogy örülnek ezek a jó öregek? A míg lehet, nem fosztom meg őket a fioktól. Hisz úgy is megfosztottam már őket. Egy hét, két hét múlva elmegyünk s ki tudja: látják-e többé mindenüket, legdrágább kincsüket. Az ő napjaik meg vannak számálva, s kettejük közül egyiknek vajjon ki fogja be a szemét, ha majd út az utolsó óra? Mi örömük is van tulajdonképpen abban ezeknek az egyszerű embereknek, hogy a fiok nagy urrá lett (a mint ők mondják), ha nem láthatják napról-napra, ha nem lehetnek közelében? Fölneveltek egy gyermeket... kinek nevelték? Nekem, egyedül nekem! Nem volna-e szívtelenség, ha sajnálnám tőlük ezt a pár hetet! Miért ne aranyoznám meg utolsó napjaikat, mikor ezzel nemcsak nekik, nemcsak az Istennek, de magamnak is tetsző dolgot cselekszem?!

Ó ha látnád, édes jó mamám, mily gyöngéd, aggódó szeretettel vesznek körül engem ezek az egyszerű emberek! Nem dicsekesznek ők senkinek, nem űtik dobra a boldogságukat. S mennyire vigyáznak, hogy valamiképpen alkalmatlanok ne legyenek nekünk, bolond szerelmes fiataloknak. Mert bizony mi, édes mamám, bolond módra szeretjük egymást...

Ki-kiséralunk a rétre, a rozsföldekre, a közel-
erdőbe, bejárjuk mindazokat a helyeket, melyekhez
Miklóst gyermekkori emlékek kötik. Én mindig hi-
vom az öregeket, jöjjenek ők is. Látom a szemükből,
hogy mennyire szeretnének jönni. Eltotyognának ve-
lünk a világ végére is. S nem jönnek még sem. A
világ minden kincséért sem. Ki nem fogynak a ki-
fogásokból. Hogy ők már nem bírják a gyaloglást.

Erdélyi ev. ref. egyházkerület e hó 2. és 3-án Kolozsváron tartott közgyűlésén az *Ugron János* lemondásával üresedésbe jött udvarhelyegyházmegyei algonduki állásra, Dr. *Gyarmathy* Dezső földbirtokos lett megválasztva, míg a nagyenyedi latin-görög tan-székre r. tanárrá ifj. *Molnár* Károly helybeli ev. ref. kollegiumi s. tanárt választották meg.

A székely kapu. A magyar stílről s kapcsolatban azzal a székelystílusról, nálunk már régóta beszélnek, de fejlesztése az iparba és művészetbe való átvitele tekintetében bizony még nagyon sok kívánni való maradt fenn. Örvendetes, hogy a székelystílról s az az szélesebb körökben kezdenek érdeklődni, s az *Iparművészet* legújabb száma elismerő sorok kíséretében közli az udvarhelyi megyeháza emléktáblájának képét, melyet *Scheffler* Nándor, helybeli kő- és agyagipariskolai igazgató-tanár a székely kapukról vett s az épület stíljéhez idomított motívumokból remekül állított össze. Kapcsolatban, örömmel említjük fel, hogy dr. *Szűcs* Lajos kolozsvári egyetemi tanár megyénkbeli szándékozik kertjéhez eredeti székely kaput rendelni, s e végett már tudakozódott is, vajjon melyik székely ács tudná neki azt eredeti kivitelben elkészíteni.

Áthelyezés. *Palliárdy* Ágoston 82. gy. ezred főhadnagyot áthelyezték Gy.-Fehérvárra. A távozóval városunk társasága egyik igen kedvelt, közszeretben álló tagját veszíti el, melyet szinte öt év alatti itt időzése alatt magának osztatlanul kiérdemelt, s kívánjuk neki, hogy új állomáshelye is olyan kedvessé váljék előtte, — ha ez ugyan egyáltalán lehetséges — mint ez, s azzal búcsuzunk tőle el: — a viszontlátásra. Tiszteletére barátai búcsu-bankettet rendeznek.

A vidéki színészet rendezése. *Perczel* Dezső belügyminiszter május 29-én átiratot intézett *Pázmándy* Déneshez, az országos magyar színészegyesület elnökéhez, *Mészáros* Károlyhoz, az egyesület igazgatójához, azonkívül még néhány főispánhoz, polgármesterhez, képviselőhöz és ebben arról értesíti őket, hogy a magyar vidéki színészet rendezése és jövőben való továbbfejlesztése érdekében *szabályzati tervet* állított össze és meghívja őket a június hó 16-án a belügyminisztériumban a miniszter elnöklete alatt ez ügyben tartandó értekezletre. A miniszter szabályzati tervete három részből áll: az első rész a színigazgatói engedélyekről és a szintársulatok szervezéséről szól, a második a színügyi bizottságokról, a harmadik a fő felügyeletről és a negyedik az állami segélyezésről. — Az orsz. magyar színészegyesület a június 7-én tartandó igazgatósági tanácsülésben tárgyalás alá veszi a szabályzati tervet.

Orfeus a pokolban. *Pogány* Janka kedvelt primadonna jutalomjátéka holnap 6-ikán lesz, mely

Hogy a sétálás nem is való olyan egyszerű embereknek.

— Csak menjetek, édes gyermekeim, menjetek. Az öregeknek sutban a helye. — Ott, ott.

De a kapuig elkísérnek. És a meddig csak látnak, le nem veszik rólunk a szemüket. Mi visszavissza fordulunk, búcsut integetünk, ők is. S mintha hallanám az öreg asszony szavát: — Ó édes, aranyos csirkém! (Ez én vagyok.)

S az öreg ember motyogását: Derék pár ember, igazán derék egy pár ember.

Mikor befordulunk egy másik utcába, még azután is sokáig ott állnak s néznek, néznek hosszasan a messzeségbe, hátha valahol fölbukkanunk s még egyszer látnak.

Nem, nem irom tovább édes mamám... Oly végtelenül boldog vagyok, hogy meg-megreszketek, hátha ekkora boldogság nem is tarthat sokáig. Mindent megtalálók én itt, csak ti hiányoztok. Tudod mit, édes jó mamám? Jertek le! Lepjétek meg az apuskával! A vasutnál találtok fiakkert. Abba üljétek bele. Mondjátok a kocsisnak: hajtson Baczonba. Mikor aztán a faluba értek, akár ne is kérdezzetek senkit: hol lakik az öreg Bándi János. Csak hajtsan a kocsis egyenesen, az utból ki nem térve. Addig hajtsan, míg egy magas, galambduczos kapuhoz nem ér az ut jobb oldalán. — De lehet ám több galambduczos kapu is, — mondod te. Van bizony. De az apámuram kapujára ez van írva:

„Isten segedelméből építették Bándi Huszár János és felesége Nagy Borbála.

Áldás a békének — béke a kimenőknek!“
Ezen a kapun hajtsatok be bátran. Jertek, jertek!
Kezeteket csókolja:

Margit.

egyszersmind bucsu-előadása is leend a társulatnak. A művésznő jutalomjátékául *Orfeus a pokolban* választotta s felhívjuk a nagyközönség figyelmét ez uton is, hogy az általános közszeretben levő, kedves hangú primadonna jutalomjátékán mentől tömegesebben vegyen részt, hogy az míg felújítása lesz a régen itt töltött kedves napok emlékének, addig maradandó emléket képezzen a közel jövőre; — a viszontlátásig.

Erzsébeth-dalárda. Gróf *Majláth* Gusztáv kath. püspök városunkban történt időzésénél, mult számunkban tévédségből nem emlékeztünk meg az Erzsébeth-dalárdának a róm. kath. templomban hétfőn, 23-án történt szerepléséről. A dalárda — mely, mint említettük a *Század* Zsuzsa kezdeményezésére alakult — ez alkalommal az „Agnus dei“-t énekelte a férfi dalárdával vegyeskarnak képezve, szabatosan, szépen. A karnagyi szerepet *Moráscher* Hugó zenetanár szívésségből vállalta magára, ki a vegyeskarnak a darabot betanította, a miért a nők az nap emlékére egy himezett vállszalaggal lepték meg.

Halálozások. *Márton* János v. tiszti ügyész, ügyvéd, rövid szenvedés után m. hó 29-én életének 55-ik évében meghalt. Halálát nejjén, született *Szenti* Annán és gyermekein *Lajos* és *Viktoron* kívül nagy számu rokonság gyászolja. A megboldogultat m. hó 31-én a vasúti-pályaudvarról szállították a helybeli ev. ref. temetőbe. — Ugyanazak m. hó 30-án mult ki *Balogh* Mihály is, kinek haláláról az Önkéntes tűzoltóegylet emlékezett meg gyászlap kibocsátásával, melynek megalapítása óta tagja volt.

Vizsgarend. A székelyudvarhelyi róm. kath. főgymnasiumban a tanévvégi vizsgálatok sorrendje: június 1., 2. és 3-án szóbeli érettségi vizsgálat, június 3. és 4-én magánvizsgálatok. 17-én IV., V., VI., VII. oszt. 18-án I., II., III. oszt. 20-án VI., VII. oszt. 21-én IV., V. oszt. 22-én II., III. oszt. 23-án I., VI., VII. oszt. 24-én III., IV., V. oszt. 25-én I., II., VII. oszt. 29-én reggel 8 órakor háláadó isteni tisztelet és évszázó ünnepély. A vizsgálatok naponként reggeli 8 órakor kezdődnek. A tornavizsga 22-én délután 3 órakor lesz a temető melletti játszótéren. Ezen vizsgálatokra, valamint a tanévet bezáró ünnepélyre a t. szülőket és tanügybarátokat tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Rendőri hir. *Öngyilkos ember.* Tegnap reggeli 4 órakor a reformátusok temetőjének bejáratától nem messze, a főutnak jobbra eső oldalán egy fára felakasztva találták id. *Orbán* Sándor takácsot. Orbán, mint hozzátartozói beszélik, reggeli 2 órakor távozott hazulról s hogy egyenesen odavette útját s tettét nyomban elkövette a vizum-repertum bizonyítja. Tetének okát eddig folytatott züllött életmódjának tulajdonítják, s a 42 éves ember feleséget és 4 gyermeket hagyott hátra a lehető legnagyobb nyomorban.

Halálozás. Mint részvétellel értesülünk e hó 2-án hunyt el Olaszteleken *Nagy* Lajos földbirtokos, vármegyei törvénhatósági biz. tag; temetése tegnap, 4-én történt meg, általános részvét között.

Vizsgarend. A székelyudvarhelyi m. kir. állami főreáliskolában az évvégi vizsgálatok a következő sorrenddel fognak megtartatni: június 4-én, szombat, a VIII. oszt. végzett tanulók szóbeli érettségi vizsg. 19-én, vasárnap, d. u. 3 órától tornavizsgálat I—VII. oszt. 20-án, hétfőn, V., VI., VII. oszt. 21-én, kedden, I., III., IV. oszt. 22-én, szerda, II., VII. oszt. 23-án, csütörtök, III., V., VI. oszt. 24-én, péntek, II., IV., VI. oszt. 25-én, szombat, I., V., VII. oszt. A hittani vizsgálatok idejét az illető felekezetek hatóságai határozzák meg. A latinból, mint rendkívüli tárgyból, szombaton, június 18-án d. u. 3 órától kezdve lesz a vizsgálat. A vizsgálatok a főreáliskola saját helyiségeiben tartatnak meg s mindig reggel 8 órakor kezdődnek. Az iskolai év bezárása szerdán, június 29-én d. e. 10 órakor lesz a tornacsarnokban. Mind ezekre a t. cz. szülőket és érdeklődőket, valamint a tanügy barátait tisztelettel meghívja Székely-Udvarhelyt, 1898. május havában az igazgatóság.

Érettségi vizsgálatok. A helybeli r. kath. főgymnasium 8 osztályt végzett tanulóinak szóbeli érettségi vizsgálatai az elmúlt hét szerda—péntek napjain tartattak meg, még pedig olyan eredménnyel, hogy a 27 jelentkezőből jó eredménnyel 8, elégségesen 16, egy három óra, kettő pedig egész évre visszavetett. A vizsgálaton, mint miniszteri biztos dr. *Mánki* Sándor, kolozsvári egyet. nyilv. r. tanár működött, ki az áll. főreáliskolában tegnap tartott érettségi vizsgálaton, ugyanazon küldetésben, szintén részt vett.

Nyilatkozat.

A „Sz.-Udvarhely“ 22. száma Különféle rovatában „Egy kis csete-paté“ czimvel megjelent Cs. Szabó Kálmán urra vonatkozó cikkben a következő kifejezés foglaltatik: „megtehetnők, hogy az ő szemlére vonatkozó, s kezünkön lévő adatok közlése által megszegyenítsük, s azzal talán többet árthatnánk neki, mint a mennyit ő akart volna ártani szerkesztőnknek — ártatlanul.“

Alólirott kinyilatkoztatom, hogy ezen kifejezés alatt nem értettem semmi olyant, mely Cs. Szabó Kálmán urnak egyéni jellemét, becsületét csak a legtávolabbról is érinthetné, ilyen adatok kezeim között nincsenek s az egész megjegyzés egy köztünk fennforgó differenciális magánjogi ügyletre vonatkozott s a „megszegyenítés“ szó csakis ezen ügyletre vonatkozó téves felfogás eredménye, melyet pillanatnyi felhevülésemben használtam anélkül, hogy annak nagy horderejét előre megfontoltam volna.

Amennyiben tehát ezen kifejezés által Cs. Szabó Kálmán ur akár érzékenységében, akár becsületében magát sértve érezné, kifejezéseimet visszavonom, megtörténte felett sajnálatomat fejezem ki s azért bocsánatot kérek, miről ezen nyilatkozatot Cs. Szabó Kálmán ur alólirott megbízottjai előtt azon kijelentéssel adtam ki, hogy annak bármely lapban való közzétételére felhatalmaztam.

Székely-Udvarhely, 1898. május 30.

Dr. Václav Ferencz, s. k. *Betegh Pál*, s. k.
Becsek Aladár, s. k.
Cs. Szabó Kálmán úr megbízottjai.

Közgazdaság.

A triesti általános biztosító-társaság (Assicurazioni Generali) f. é. április hó 12-én tartott 66-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1897. évi mérlegek. Az előttünk fekvő évi jelentésből látjuk, hogy az 1897. december 31-én érvényben volt *életbiztosítási tőke összege* 410.815,677 korona 60 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 17.282,135 korona 40 fillér rugtak. Az *életbiztosítási osztály díjtartaléka* 8.225,896 korona 36 fillérrel 106,055,417 korona 10 fillérre emelkedett.

A tűz- és szállítmány-biztosítási ágakban a díj és illeték bevétel 26.054,779 korona 92 fillér volt, miből 11.054,256 korona 32 fillér viszontbiztosításra fordítottat úgy, hogy a tiszta díjbevétel 15.005,523 korona 60 fillérre rugott, mely összegből 12.079,205 korona 16 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten, a jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 68.189,768 korona 38 fillért tesznek ki.

Károkhért a társaság 1897-ben 24.466,461 korona 76 fillért folyósított Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket a társaság alapítása óta károk fejében 606.962,236 korona 46 fillér igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből *hazánkra* 113.406,607 korona 41 fillér esik, mely összeget a társaság 170,141 *káresetben* fizetett ki.

A *nyereség tartalékok* közül, melyek összesen 14.769,224 korona 48 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti *nyereségtartalék*, mely 5.250,000 koronát tesz ki, az *értékpapírok árfolyamingadozására* alakított tartalék, mely az 1.560.000 korona *külön tartalék*, ugy szintén az évi nyereségből kihasított 44.315 korona 04 fillérrel 9.359,224 korona 48 fillérre emelkedett fel úgy, hogy az most az 1897. évi december 31-én meglevő értékpapírok értékének épen 10%-ának felel meg, továbbá felemlítendő még a 160.000 koronára rugó *kétes követelések tartaléka*. — Ezekon kívül fennáll még egy 400.000 koronát kitevő *külön alap*, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítsse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve az ideai átutalások folytán 132.348,020 korona 60 fillérről 143.645,142 korona 28 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog köv.	23.510,126 kor.	14 fill.
2. Életb. kötv. adott kölcsönök	12.499,795	„ 64 „
3. Letétm. értékp. adott kölcs.	568,842	„ 06 „
4. Értékpapírok	94.373,963	„ 44 „
5. Tárca váltók	811,139	„ 70 „
6. A részv. biztos. adósevelei	7.350.000	„ — „
7. Bankoknál levő rendelt. álló követelések	4.165,607	„ 26 „
8. Kézp. és az intézet köv., a hitelezők köv. levonásával	365,668	„ 04 „
	143.645,142 kor	28 fill.

Ezen értékekből több mint 36 millió korona magyar értékekre esik.

Tavaszi és nyári idényre! Gyorsan száradó tartós fényű Schramm-féle szobapadlómáz festékek (borostyánlakk) különböző világos és sötét színekben, olajban tört festékek 1/2, 1, 2 és 5 kilós bádogszelenczékben, Brunolien, Linoleum angol lakkok, alkalmas butorok, kocsik, valamint belső és külső asztalosmunkák befestésére, hozzá szükséges elsőrendű jó gyártmányú festőecsetek nagyválasztékban, igen jutányos árban kaphatók

Gál János fűszerkereskedésében Székely-Udvarhelytt.

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG																			
KIADÁS.						ASSICURAZIONI GENERALI Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez. Elemi biztosítási ág (1897.)						BEVÉTEL.							
		korona		fil.		korona		fil.				korona		fil.		korona		fil.	
I. Kárfizetések (a kárfelvételi költségekkel együtt):		6327090		40						I. A biztosítási alapok áthozatala a múlt évről:		6630122		78					
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét		2943376		18		9270466		58		2. Tökésített nyereségtartalek		2625000							
2. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét										3. Értékpapírok árfolyamtartaleka		2071320		88		11406443		66	
II. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztosítók térít-ményeit):										4. Kétes követelések tartaleka		80000							
1. Szervezési költségek (a folyó számlán teljesen törlesztve)										II. Függő károk tartaleka a múlt évről (levonva a viszontbiztosítók részét):									
2. Jutalékok		1742037		30		3494118		46		1. Tűzbiztosítás		814827		48					
3. Folyó igazgatási költségek		1752081		16		1045746		70		2. Szállítmánybiztosítás		805875		96		1621705		44	
4. Adók és illetékek										3. Jégbiztosítás		1002							
III. Leírások és egyéb kiadások:		6823		18		158643		50		III. Díjbevétel (levonva a törlesztéseket):		10231310		48		13843691		16	
1. Leírások kétes követelésekre		151820		32						1. Tűzbiztosítás		Kor. 17.168.485-26							
2. Egyéb kiadások: Járulékok és kamat a hivatalkók ellátási pénztárába		931473		13		2264291		18		le: viszontbiztosítás		6.947.174-78							
IV. Tartalek függő káro-ra:		1331830								2. Szállítmánybiztosítás		Kor. 7.729.462-92							
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét		988								le: viszontbiztosítás		4.107.081-54							
2. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbizt. részét		6136673		26						IV. A tőkebefektetések hozadéka:									
3. Jégbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét		836591		78						1. Kölcsön- és leszámítási kamat, továbbá hitelintezetek-nél és takarékpénztáraknál eszközölt betétek kamata		80928		70					
V. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:		6973265		04						2. Értékpapírok kamata		376046		56		529096		06	
1. Díjtartalek:		2418455		52		12096720		56		3. Ingatlanok tiszta hozadéka		102720		80					
a) Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét		80000				609916		42		V. Egyéb bevételek:									
b) Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét										1. Kötvényilletékek		1120084		28		1161832		44	
2. Tökésített nyereségtartalek										a) Tűzbiztosítás		41748		16		347134		64	
3. Értékpapírok árfolyamtartaleka										b) Szállítmánybiztosítás									
4. Kétes követelések tartaleka										2. Könyvszerű árfolyam nyereség értékpapírokon									
VI. Évi üzleti nyereség						28939903		40		Összesen						28939903		40	
Összesen																			
Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási ág. (1897.)																			
I. Eredőkes biztosítások és járadékok fizetése:		5246362		32		6659682		66		I. A biztosítási alapok áthozatala a múlt évről:		93575878		98					
1. Halálesetre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét		1116374		98		1560651		06		1. Díjtartalek (levonva a viszontbiztosítók részét)		4013641		76					
2. Elélesi esetekre szóló biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét		296945		36		359779		82		2. Díjtartalek									
3. Járadékfizetések										3. Külön tartalek a kamattal esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére		240000							
II. Fizetések visszavásárolt kötvényekért, levonva a viszontbiztosítók részét										4. Tökésített nyereség-tartalek		2625000							
III. Oszttalek-fizetések biztosítottaknak										5. Értékpapírok árfolyamtartaleka és kiegészítő tartalek		5026888		40		107555228		82	
IV. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztosítók térít-ményeit):		1120806		26		2919435		08		6. Kétes követelések tartaleka		80000							
1. Szervezési költségek (a folyó számlán teljesen törlesztve)		1257111		78		313154		10		7. A biztosítottak osztalekalapja		1693819		68					
2. Szervezési költségek		397657		34						II. Függő károk tartaleka a múlt évről (levonva a viszontbiztosítók részét):						1012500		60	
3. Folyó igazgatási ügyek		143859		70						III. Díjbevétel									
4. Behajtási jutalékok										1. Halál esetére szóló és vegyes biztosítások		15.882.870-08							
5. Orvosi költségek										levonva a viszontbiztosítási díjat		748.699-84		15134170		24			
6. Adók és illetékek										2. Elélesi biztosítások		944.068-62		935712		06			
V. Leírások és egyéb kiadások: Leírások kétes követelésekre és ingatlanra						26210		26		3. Járadékfizetések		8.356-56		455196		70		16325079	
VI. Függő károk tartaleka:		832426		10		1181205		46		IV. A tőkeberuházások hozadéka:									
1. Halálesetre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét		337352		02						1. Kölcsön- és leszámítási kamatok, valamint a hitelintezeteknél és takarékpénztáraknál lévő betétek kamatai		25603		38					
2. Elélesi biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét		11427		34						2. Kötvényekre adott kölcsönök kamatai		537488		76					
3. Járadékfizetések										3. Jelzálogkölcsönök kamatai		296798		80					
VII. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:		101280454		54		117042635		56		4. Értékpapírok kamatai		3488974		54		4938422		68	
1. Díjtartalek						1831884		64		5. Ingatlanok tiszta hozadéka		589557		20					
a) Haláles. szóló és vegy. bizt. lev. a viszontbizt. részét		Kor. 89.013.234-70								V. Egyéb bevételek:									
b) Elélesi biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét		9.245.211-18								1. Kötvényilletékek		293542		02					
c) Járadékfizetések		3.022.008-66								2. Könyvszerű árfolyamnyereség értékpapírokon		1269565		52		1563107		54	
2. Díj-átvitelek		Kor. 4.109.032-22								Összesen						131894638		64	
a) Haláles. szóló és vegy. bizt., lev. a viszontbizt. részét		265.930-34																	
b) Elélesi biztosítások, lev. a viszontbiztosítók részét																			
3. Külön tartalek a kamattal esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére		400000																	
4. Tökésített nyereség-tartalek		2625000																	
5. Értékpapírok árfolyamtartalek és kiegészítő tartalek		6896453		92															
6. Kétes követelések tartaleka		80000																	
7. A biztosítottak osztalekalapja		1385764		54															
VIII. Évi üzleti nyereség						131894638		64											
Összesen																			
Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1897. december 31-én.																			
TEHER.																			
A tétel neve		A		B		Ö ssze n		Folyó szá m		A tétel neve		A		B		Ö ssze n		Folyó szá m	
		korona		fil.		korona		fil.				korona		fil.		korona		fil.	
1. A részvényesek adósságlevelei a tőke be nem fizetett részéről		3677000				7350000				1. Alaptőke		5250000				10500000			
2. Ingatlan birtok										2. Tökésített nyereségtartalek		2625000				5250000			
a) Városi ingatlanok				13150000		13150000				3. Tartalekalap az értékpapírok árfolyam ingadozásának fedezésére		241455		52		7754909		44	
b) Mezőgazdasági birtokok		2513200				2513200				4. Tartalekalap kétes követelések fedezésére		80000				160000			
3. Építés alatt álló intézeti ház Milanóban				9312		9312		86		a) Díjtartalek folyó biztosításokra az A mérlegen		697365		04		6973265		04	
4. Kölcsönök a társaság életbiztosítási kötvényeire				129995		12499795		64		b) Díjtartalek folyó biztosításokra a B mérlegen									
5. Kamatozó jelzáloghitelbiztosított tőke-kölcsönök ingatlanokra				6873773		6873773		28		c) Külön alap a kamattal esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére						400000			
6. Kölcsönök értékpapírokra		568342		06		568342		06		Tartalek függőben lévő kárfizetésekre		2264291		18		2264291		18	
7. Állam- és más értékpapírok		8983418		28		8460886		46		a) A mérlegen						1181205		46	
8. Folyó kamatok		248306		24		53412		46		b) A mérlegen						10128054		54	
9. Váltak a társaságban		811139		70		811139		70		c) A mérlegen						4374962		56	
10. Rendelkezésre álló pénzek hitelintezeteknél és takarékpénztáraknál		3985649		80		4165607		26		Tartalek függőben lévő kárfizetésekre az A mérlegen		2264291		18		2264291		18	
11. Készpénzkészlet az intézet igazgatóságánál és fiókjaiban		852839		76		914561		74		a) A mérlegen						1181205		46	
12. Maradvány a viszontbiztosítók számláiból		743339		78		791483		18		b) A mérlegen						1385764		54	
13. Maradvány az intézet fiókjainak számláiból		2918190		78		8488938		84		c) A mérlegen						1385764		54	
14. Maradvány az A mérleg folyó számlájából				256618		26618		04		A hivatalnokok ellátási pénztárának vagyona		1655917		64		1655917		64	
15. Adósság különböző címek alatt		91213		64		991341		48		Jelzáloghitelbiztosítások									
a) Letétek kezesség és biztosíték gyanánt		331164		04		7899032		12		Egyenleg a viszontbiztosítók számláján		167219		10		1769919			
b) Letéti Goldschmidt alapítvány						6000				Egyenleg az intézet fiókjainak számláján		81610		96		86667			
c) Besso József alapítvány		12000				12000				Egyenleg a B mérleg folyó számláján		246618		04		26618		04	
d) Calabi R. alapítvány		6000				6000				Hitelzők különböző címeken		5130		12		855385		80	
17. Bűtörzset és vasszekrények a társaság összes hivatalaiban, czegetáblák, papír- és nyomtatvány az összes raktárakban										Betétek kezesség és biztosíték gyanánt		231664		04		789932		12	
18. Előlegezett jutalékok és szervezési költségek										Gidoni alapítvány		9935		86		10948		86	
										Girard alapítvány		6000				9935			
										Goldschmidt alapítvány		6000				6000			
										Besso József alapítvány		1000				1000			
										Calabi R. alapítvány		6000				6000			
										a) Nyereség előírás (A mérleg)		Kor. 3.557.36				244523		42	
										b) Nyereség az évi üzletről		609.944-42							
		29606844		18		129999605		46		A jövő években lejárandó tőkebiztosítási díjak		2906844		18		129999605		46	
						19606449		64								19606449		64	
Az 1897. decz. 31-én a jövő évekre érvényben maradó díjkötelezettyének értéke Kor. 68.189.768-38																			
A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben.																			
Besso József, Besso M., Dr. Bozza Camillo, Dr. Levi J., Gróf Papadopoli Miklós, Romanin-Jacur Manó, Segré V., Vivante Fortunat.																			
A vezértitkár: Richetti Odón.																			
Magyarországi vezérügynökség: Steinhardt, Poór.																			
Az intézet hivatalos helyiségei: Budapest, Dorottya-utca 10 szám alatt, az intézet saját házában.																			
Bővebb zárszámadási jelentések az alanti ügynökségnél kaphatók. Ugyanott felvilágosítások a legnagyobb készséggel adnak és élet-, tűz-, szállítási és üvegbiztosítások az Assicurazioni Generali. jégbiztosítások a Magyar jég- és viszontbiztosító társaság és baleset elleni biztosítások az Első o. ált. baleset elleni biztosító-társaság számára a legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb díjak mellett fogadtatnak el.																			
A székelődvarhelyi ügynökség: Steinburg Ottó.																			
Nyomatott Becsek D. Fia könyvnyomdájában Sz.-Udvartelyt.																			